

מדינת של אש"ף, פארוק קדומי, את נוסח סוכנות רוטר'ס. ידיעה זו היתה כוזבת לחלוטין. ואולי אף סולפה בזדון (ראה חשק'ף). נאמר בה שניצג אש"ף חתם על הודעה ציונית. קאדומי הכחיש את הדבר מכל וכל, ובצדק. במסיבת העיתונאים ב"תלאביב הדגישו הדוברים והסבירו ארוי כות מדוע אין המיסמך חתום.

● סמוך לחצות שידרו הסוכנויות הבינ" לאומיות את הכחשתו של קאדומי. למר- אית'עין היתה זאת הכחשה טוטאלית — אף כי למעשה הכחשה רק פרטים שלא היו נכונים.

● ב-2.00 בבוקר התקשרו ראשי המועצה הישראלית, באמצעות הטלפון הבינלאומי, עם הנציג הבכיר של אש"ף, שהשתתף בחיבור ההודעה המשותפת. אחרי שנקרא באוזניו בטלפון הנוסח המלא של ההודעה שנמסרה בתלאביב, הוא אישר מחדש ש" זהו הנוסח המדוייק. הוא הודיע על כך גם לביירות.

צעד מהכני

כ די להבין את המסתור מאחורי התי רחשויות וסותרות ומבולבלות אלה, יש לדעת את מהלך המאורעות שקדמו לכך — ושבלקס עדיין נשמרים בסוד. **פריצת הדרך הראשונה אירעה בספטמבר 1976, כאשר נתקבל אי- תות שבשני התנאים לפניחות בין אש"ף ובין המועצה הישראלית.**

גם קודם-לכן נתקיימו מגעים אישיים בין ישראלים מסויימים ובין אישים של אש"ף. כך, למשל, קיים אורי אבנרי סידרה קבועה של מיפגשים ומגעים אחרים עם אישים פלסטיניים, בעיקבות ההצעה ה- היסטורית של סעיף המאמי במאס 1975, שבה הגיש חוכנית-שלום מפורטת שדמתה מאד לתוכנית-השלום של אבנרי עצמו. אבל פגישות אלה היו על בסיס אישי, או שנערכו במיסגרת של ועידות בינ- לאומיות, שבהן השתתפו מישלחות ישר- ראליות וערביות בצד מישלחות רבות אחרות. דוגמת ועידת בולוניה ב-1973.

כל זה השתנה עם הקמת המועצה ה- ישראלית למען שלום ישראל-1975. בדצמבר 1975. מועצה זו יצרה עובדה כפולה חדשה: היא כוללת מיגוון הרב של אישים ידועים, והיא ביססה את פעולתה על מינשר כתוב, שפירט את מהות השלום שאליו היא שואפת.

המינשר של המועצה פורסם בהרחבה בעולם, ונלמד היטב על-ידי האישים ה- אחראיים באש"ף. הם גם ניתחו את ההרכב האישי של המועצה. הם הבינו כי אין זו עוד קבוצת-שוליים, המשוללת מישקל ב- דעת-הקהל הישראלית. אלא גוף בעל שור- שים מבורה הישראלית, שאי-אפשר להת- עלם מקולו.

אנשי המועצה, מצידם, עקבו בדריכות אחר התרחש בקרב אש"ף, במהלך מיל- חמת-האורחים הלבנונית. הם ידעו כי בתוך אש"ף הולכת ומתגברת המגמה הריאליס- טית, המבינה כי הפיתרון הסביר היחיד לבעייה הפלסטינית הוא הקמת מדינה בנדה וברצועה, תוך שלום עם ישראל. מגעים פרטיים של כמה מחברי המועצה עידכנו מדי פעם את התמונה. היה ברור

מסיבת העיתונאים הבינלאומית של המועצה*

בשעה 6.30

אומנם אישים בערימ'עמד, אך כו- לם היו אנשי האופוזיציה המתנג- דים לקו הרישמי של ממשלתם ב- עניין הפלסטיני.

הידיעות שהופצו מדי-פעם בזדון, כאילו נשלחו חברי-המועצה על-ידי ממשלת ישר- ראל לצורך גישושים בלתי-רישמיים, היו חסרות-שחר. שום איש בממשלת ישראל לא שותף בהחלטות המועצה, ולא בשאל מראש על פגישה כלשהי. אומנם, כמה מ- חברי המועצה — ביניהם מתי פלד, לובה אליאב ואורי אבנרי — סיפרו מדי-פעם לאישים ממשלתיים, וגם לראשי-המשלה, על התרשמיותיהם, מסקנותיהם והצעותיה- הם לאור הפגישות — אך תמיד אחרי פגישות. הם הקפידו שלא לבקש אישור או עידוד ממשלתי למעשיהם. כך, למשל, בשבוע שעבר, כאשר הוזמן לובה אליאב אל נשיא המדינה במיסגרת ההתייעצויות הרישמיות של הנשיא עם ראשי-הסיעות בכנסת, ניצל אליאב את ההזדמנות כדי לדווח לנשיא בפרטי-פרטים על השיחות, תוך ציון שמות המשתתפים משני הצ- דדים.

חוסר-שוויון זה במעמד של הצדדים הגי- ביל מראש את האפשרויות להגיע לניסוח מיסמך משותף. הודעת-סיכום של שיחות מתפרסמת כאשר נפגשים שני צדדים שווים-מעמד. קשה היה לדרוש מן הצד הפלסטיני לפרסם מיסמך, המכיל הכרה הודת, כאשר מצד אחד חתומה עליו ההנהגה הרישמית של העם הפלסטיני, ומן העבר האחר אנשי-ציבור אופוזיציוניים.

בארוחות משותפות, הן בשיחות פרטיות. אך חלקי-הארי של השיחות היה מוקדש לבעיות מעשיות וקרובות יותר: איך ל- שכנע את דעת-הקהל הישראלית שלא ייתכן שלום בלי הפלסטינים — ושייתכן שלום עם הפלסטינים? איך לשכנע את דעת-הקהל הפלסטינית כי ישראל תכיר בקיומם ותסכים להקמת מדינתם, אם הם יוותרו על הדוקטרינות הקיצוניות שצינו את אש"ף בתחילת דרכו?

ותמיד צצה אותה השאלה: עד לאן אפ- שר ללכת היום? מה ניתן לעשות כעת, ברגע זה, לאור הנתונים הפוליטיים והפסי- כולוגיים הקיימים בשני הצדדים, מבלי לעבור את הגבול?

על רקע זה חזרה ונדונה השא- לה: האם לפרסם את דבר קיום השיחות? הצד הישראלי דחה, כמובן, בכיוון זה, טענתו העיקרית: לא ניתן לשכנע את דעת-הקהל הישראלית בשינויים שחלו ב- עמדת אש"ף, אם שינויים אלה לא יבואו לידי גילוי פומבי, בצורה של פגישות פומביות ומיסמכים פומביים. הפלסטינים קיבלו עקרונות טיעון זה, אך נאלצו להת- חשב בהתפתחות דעת-הקהל הפלסטינית, שדחתה איטית יותר.

דבר אחד היה ברור ומוסכם: שום צד לא יפרסם דבר על קיום השיחות, אלא עי-פי הסכמה הד- דית, ובנוסף שיוסכם עליו.

דבר זה העמיד את המשתתפים הישר- ראליים במצב קשה, כאשר החלו מו-

במשך ארבעה החודשים — מראשית ספטמבר עד האחד בינואר — התי- קיימו בסך-הכל שש סדרות של פגישות, שכל אחת מהן ארכה יומיים-שלושה. מ- שני הצדדים השתתפו מדי-פעם הרכבים שונים, ההרכבים הישראליים, שנקבעו מדי- פעם על-ידי ועדה-פעולה של המועצה, כ- כללו את האלוף (מיל) מתי פלד; אורי אבנרי; ח"כ לובה אליאב; המיורחן יוסי אמיתי מקיבוץ גבולות; ד"ר יעקוב ארנון, מי שהיה מנכ"ל האוצר וח"כ מאיר פעיל. בסך-הכל ארכו פגישות אלה יותר מ- מאה שעות, כשהשיבות מתמשכות מדי- פעם עד לשעות הקטנות של הבוקר. היו אלה פגישות רוויות מתח בלתי-רגיל, כאשר יחסי-ידידות אנושיים מאפילים מדי-פעם על האיבה בין שני העמים, ולהיפך. ייתכן כי הצד האנושי חשבו לא פחות מן הצד הפוליטי, מכיוון שהבהיר לא פעם את הבעיות והתקוות שביחסים בין שני ה- עמים, יותר מכל דיון מדיני. אך עיקר הזמן הוקדש, כמובן, לבירור מעמיק של בעיות שני העמים, בדרכם של השלום. בבואם לפגישות, סברו המשתתפים ה- ישראליים שהחלה פתיחה עליהם להשיג מעמק כביר כדי לשכנע את בעלי-השק- הפלסטינים שעליהם להסכים לדיוקים ישראלי-פלסטיני, להכרה הדדית ולהקמת מדינה פלסטינית בנדה וברצועה. **אולם הם הופתעו לטובה: דבי רים אלה היו מיובנים מאליהן למשי- תתפים הפלסטיניים. בספטמבר 1976 כבר היה מנוי והמור עם**

פארוק קאדומי הכחיש הודעה מסולפת - ולמחרת היום נפוצו בביירות

ידיעות על כוונתו של יאסר עראפאת להדיחו מתפקידו

במוקרה כזה היה נוצר מצב שבו ההנהגה הפלסטינית מכירה בישי- ראל — מכלי שההנהגה הישר- אלית מכירה בעם הפלסטיני.

בעייה שנייה טמונה במיבנהו של אש"ף. גוף זה שרוי בתהליך איטי של עלייה מן המחותר. עדיין אין בו נהלים ונוהגים של גוף ממלכתי גלוי. רק מעטים מבין מנהיגיו מופיעים בציבור בשמם המלא. תוך זיהוי תפקידים — ואחדים מאלה אינם, דווקא, החשובים ביותר. בעלייה-שיח הם פלסטיניים שהשתתפו בפגישות פאריס הם, דווקא בשל חשיבותם האישית בהנהגת אש"ף, בלתי-גלויים. במהלך מלחמת האחים הלבנונית אף היו צריכים להתחשב

פיעות בעיתונות הישראלית הדלפות מיס- תוריות על קיום השיחות בפאריס. חלקן היו משובשות, חלקן היו קרובות לאמת. אך חברי המועצה לא יכלו להגיב, לאשר או לתקן מבלי להפר תחייבות מחלטת. כל השיחות עמדו בסיומן של חוסר סימטריה בסיטית, שאי-אפשר היה ל- התעלם ממנה.

הצד הפלסטיני היה בדרך-ממי שלתו". השתתפו בין חברי הוועד הפועל של אש"ף — גוף המקביל לממשלה — הידועים כאנשי-סודו ומקורביו של יאסר עראפאת, ה- מנהיג הבכתי-מעורער של התנועה הפלסטינית. בצד הישראלי הופיעו

הנהגת אש"ף (ובעיקר הנהגת פתח, הגוף הקובע בתוך אש"ף) דפיעו באופן עיקבי למען פיתרון זה, ודחתתה לצורך זה בוועידת ז'נבה.

מובן שקבלת העיקרון אינה פותרת את הבעיות. מה יהיה הגבול בין שתי המ- דינות? מה יהיו סידורי-הביטחון? איך תיפתר בעיית ירושלים? מה יהיה גורל הפלטים? מה יהיה טיב היחסים ביניהן? כל הבעיות אלה צצו מאליהן במהלך הפגישות — הן בשיחות הרישמיות, הן

* ועד-הפעולה, שנבחר על-ידי 120 חב- רי-המועצה, כולל את אליהו אלישר (נשיא- כבוד), מתי פלד (יו"ר), אורי אבנרי, לובה אליאב, יוסי אמיתי, ד"ר יעקוב ארנון, ד"ר הוגו ברגמן, רן כהן, פרופ' אבישי מרגלית, עו"ד ראובן פינחס, מאיר פעיל, עמוס קינן, ד"ר נעמי קיט, דויד שחס.

כי מתקרב מצב המאפשר פגישה ישירה. שני הצדדים ידעו כי פגישה ישירה כזאת היא, כשועצמה, צעד מהפכני. מבחינה ישראלית, פגישה עם אש"ף היתה מעשה נועז, נוכח התעמולה השיתפתית המתארת את אש"ף כ"אירגון המרצחים". **כש ביל אנשי אש"ף היה זה מעשה נור עז עוד יותר, כי פגישה עם המיר עצה היתה הופכת בהכרח אקט של הכרה בגוף ישראלי, פטרויטי יצוניה, המוכרחה להתפרש כהתחנה של הכרה בישראל עצמה, כמדינה יהודית וציונית.**

לפרסם או לא?

אשר קרה הדבר, היה ברור לכל המעורבים שהם משתתפים במעשה היסטורי.

* ליד השולחן: מאיר פעיל, רן כהן, לובה אליאב, מתי פלד (מוסתר), אורי אבנרי, ד"ר יעקוב ארנון (מוסתר), נעמי קיט (חצי מוסתרת).